

[Tesdaorpf.]

om vi får råd til og brug for at opretholde. Jeg tror, at alle, også ministeren, ved, at der har været en saglig diskussion i dette land, som mange — også videnskabsmænd — har deltaget i, om landbrugets fremtid, dets produktionsmuligheder og tilgangen til landbruget. Denne diskussion er foregået i den senere tid, og når man her fremsætter et lovforslag på dette område, uden at disse forhold først er blevet undersøgt til bunds, synes jeg, det er i nogen grad at lade hånt om de argumenter, som er kommet frem i denne diskussion, en diskussion, som i det hele taget har vist, hvor usikre vi er på dette punkt.

Jeg kan forsikre ministeren, at vi i mit parti er betænkelige ved dette lovforslag og mere end det, vi er imod fremsættelsen af et sådant lovforslag, og vi vil ikke være med til dets gennemførelse. Hvis derimod den højtærede landbrugminister skulle ønske, at alle disse spørgsmål om landbrugets rationalisering og om de mest hensigtsmæssige produktions- og afsætningsforhold for landbruget blev behandlet indgående og sagligt i en alsidig kommission, således som mit parti forlængst to gange har foreslået det, vil ministeren til enhver tid finde os villige og parat til arbejdet.

Aage Fogh: Den sidste ærede taler udtrykte bekymring med hensyn til en fortsættelse af udstykningen i Danmark. Denne betænkelighed er også kommet til udtryk fra anden side, og jeg finder derfor anledning til til indledning at gøre et par bemærkninger om de sidst foreliggende resultater angående økonomien i landbrug af forskellig størrelse. De har været offentliggjort i „Tolvmandsbladet“, og de findes i driftsbureauets beretning. Det er altså offentlig tilgængeligt materiale, og det viser et par ting.

Hvis vi spørger om nettoproduktionen, hvorved man forstår værdien af det, der produceres på 1 ha, minus værdien af det, der må indkøbes i form af hjælpestoffer, er svaret, at for det store landbrug er nettoproduktionen 1 448 kr., medens den for husmandsbruget er 2 213 kr. Der er altså en forskel i produktionsværdierne på 50 pct. til fordel for det mindre landbrug. Dette være sagt til trøst for det ærede medlem hr. Tesdorpf.

Så vil man sige, at det med produktionen er ikke det vigtigste; det er det samfundsmæssige udbytte, vi må spørge om: Hvad giver de af rente, hvad giver de af arbejds-løn, hvad giver de af skat, disse tre samfundsvigtige ting? Her er svaret, at i året 1952—53 havde det regnskabsførende husmandsbrug et samfundsudbytte på 1 708 kr. pr. ha, medens herregårdene havde 1 037 kr., altså en forskel på 66 pct. til fordel for husmandsbruget. Nogle vil sige: javel, men det er ikke tilstrækkeligt, vi ved, at med hensyn til forrentningen er det det store landbrug, der ligger bedst. Det har det gjort gennem en lang årrække, og det gør det altid, når der er krig i verden og kornproduktionen bliver den mest lønnende afgrøde. Når den simpleste eller næstsimpleste form for landbrug, der findes, bliver trumf i spillet, er det altid det store landbrug, der klarer sig, men der er ved at ske en ændring. Jeg gør opmærksom på, at fra 1951—52 til 1952—53 er herregårdenes forrentningsprocent faldet fra 11,6 til 10,8, medens husmandsbrugets forrentningsprocent er steget fra 5,9 til 7,1, en tilbagegang for de store gårde på 0,8 pct. og en fremgang for husmandsbruget på 1,2 pct., og jeg tør godt garantere for, at med de faldende priser, vi har været ude for i indeværende år, vil de to brugsstørrelser næste år komme på samme niveau med hensyn til forrentningsprocent.

Jeg mener altså, det er ganske sikkert, at det mindre landbrug, når årets regnskab skal gøres op, både med hensyn til nettoproduktion, samfundsnytte og forrentningsprocent vil være fuldt på højde med og på to af disse områder væsentligt over det store landbrug.

Desuden er der en lille ting, man kan lære af regnskabet. Det er betydningen af, at vi afskaffer de indeklemte husmandsbrug og supplerer dem med jord, så de får en passende størrelse. Det viser sig nemlig, at hvis man opdeler husmandsbrugene i to grupper, de såkaldte indeklemte brug og passende store brug, bliver forrentningsprocenten for de passende store ikke 7, men lidt over 8. Derfor vil det være en fordel, at man søger dette ændret.

Disse indledende bemærkninger til beroligelse for dem, der er bange for den udvikling, vi er inde i. Altså, det rent økono-